
Христина ЧУРА, студентка
Науковий керівник: **д.геог.н., проф. Царик Л.П.**

ДЖЕРЕЛА - ПРИРОДНЕ ДИВО ТЕРЕБОВЛЯНСЬКОЇ ГРОМАДИ

Теребовлянська територіальна громада славиться своєю багатю історією, мальовничими краєвидами та унікальними природними об'єктами. Одним із таких природних об'єктів є джерела, які мають не лише гідрологічне, але й історичне та культурне значення. У цій розповіді ми зосередимо увагу на трьох найвідоміших джерелах громади: Сущинських джерелах, «Кам'яній криниці» в селі Лошнів та Осталецькому джерелі. Їхня краса та унікальність привертають увагу як місцевих жителів, так і туристів..

Сущинські джерела розташовані в околицях села Сушин, на сході Теребовлянської громади. Це місце, яке поєднує природну красу і гідрологічну значущість. Джерела утворюють численні потоки холодної чистої води, яка виходить із надр.. Поряд з джерелами розкинулися зелені ліси, луки та поля, що надає місцевості неповторної атмосфери спокою. Вода, що витікає з джерел, має високий вміст мінералів і є особливо корисною для здоров'я.

Легенди свідчать, що Сущинські джерела вважаються святими для місцевих мешканців. Одна з таких легенд стверджує, що джерела були освячені священниками в давнину і використовувалися для обрядів очищення. Вода з джерел вважалася священною і зцілюючою, а мешканці навколишніх сіл часто приходили сюди, щоб набрати води для лікування. Існує також легенда про те, що у місцевих джерелах знаходяться не лише фізичні цілющі властивості, а й духовна сила, яка здатна очистити душу.

Екологічне значення джерел полягає в тому, що Сущинські джерела мають не тільки культурну та історичну цінність, але й

величезне екологічне значення. Вода, яка витікає з цих джерел, багата на корисні мікроелементи, що робить її цілющою та важливою для здоров'я. Крім того, ці джерела є невід'ємною частиною природної екосистеми, підтримуючи баланс навколишнього середовища. Вони дають воду не лише для місцевих жителів, а й для флори та фауни, що мешкають поблизу.

Туристична привабливість Сущишинських джерел полягає у тому, що вони є також популярним місцем для туристів. Тут можна насолодитися прогулянками серед лісів та лук, займатися пішими прогулянками або просто відпочити від шуму та галасу.. Традиція набирати воду з цих джерел триває й сьогодні, і багато туристів та місцевих жителів приїжджають до джерел заради її цілющих властивостей. Це місце привертає до себе все більше людей завдяки своїй природній красі та цілющій воді.

Кам'яна криниця в селі Лошнів: скарб історії та природи. Історія та архітектура «Кам'яної криниці» в селі Лошнів є унікальною гідрологічною пам'яткою місцевого значення, що збереглася з давніх часів. Вона була побудована з місцевого каменю і є частиною давньої архітектурної спадщини села. Кам'яні блоки, з яких побудована криниця, свідчать про високий рівень майстерності будівельників того часу. Існує думка, що цю криницю споруджували в середньовіччі, коли вода була важливим ресурсом для виживання. Криниця служила не тільки для пиття, але й була важливим об'єктом для проведення обрядів та ритуалів.

У селян є безліч легенд про "Кам'яну криницю". Вважається, що її вода володіє особливими властивостями. Однією з найпоширеніших легенд є та, що вода цієї криниці здатна зцілювати хвороби. Старші люди розповідають, що в давнину люди, що мали проблеми зі здоров'ям, приходили до криниці, омивалися в її водах і на їхніх обличчях з'являлася благодать. У криниці також проводили обряди очищення, перед важливими життєвими подіями, такими як весілля чи святкування.

У сучасному світі «Кам'яна криниця» є важливою частиною культурної спадщини села Лошнів. Криниця була ретельно відреставрована, щоб зберегти її унікальність і історичне значення для нащадків. За сприяння громади і місцевих органів влади криницю підтримують у належному стані, що дозволяє зберегти її як пам'ятку для туристів і нащадків.

Крім того, «Кам'яна криниця» має велике значення для громади села. Вона є не лише важливим місцем для отримання води, а й місцем збору та культурних подій. На території навколо криниці місцеві жителі часто проводять святкові заходи та зустрічі.

Осталецьке джерело: місце сили. Осталецьке джерело розташоване в селі Остальці, неподалік від лісу та заплавної луки. Це джерело є одним із найвідоміших у громаді завдяки своїй особливій воді. Вода з джерела кристалево чиста, з легким запахом мінералів, і відрізняється від інших джерел своєю прохолодною температурою. Вода з джерела не тільки допомагає місцевим жителям у побутових потребах, але й має цілющі властивості.

Місцеві жителі вірять, що вода з Осталецького джерела має чудодійні властивості. Зокрема, її використовують для лікування очних хвороб. Існує звичай омивання в водах джерела перед важливими подіями чи святами, а також для зцілення. Це джерело стало місцем для численних паломництв і привертає туристів, які шукають воду для відновлення здоров'я.

Осталецьке джерело – це популярне місце серед туристів, які хочуть не тільки насолодитися природою, але й отримати цілющу воду. Мальовниче розташування джерела серед лісів і полів створює ідеальні умови для відпочинку на природі. Протягом років Осталецьке джерело стало справжнім символом села. Його чиста вода приваблює відвідувачів, які не лише прагнуть її скуштувати, а й доторкнутися до місцевих легенд і традицій.

Рис. 1. Осталецьке джерело

Завдяки зусиллям місцевої громади джерело знаходиться під постійною охороною. Організуються толоки для очищення території навколо джерела, що допомагає зберегти його природну красу. Такі заходи також сприяють зміцненню екологічної свідомості серед жителів села та відвідувачів.

Осталецьке джерело вважається не лише природним об'єктом, але й місцем духовного значення. На свята чи під час паломництва тут часто збираються люди, щоб набрати священної води. Місцеві жителі говорять, що вода з джерела приносить спокій і силу тим, хто щиро вірить у її цілющі властивості.

Джерела Теробовлянської громади — це справжній скарб, який об'єднує природну красу, історію та духовність. Сущинські джерела вражають своєю мальовничістю, «Кам'яна криниця» є символом стійкості та давньої архітектури, а Осталецьке джерело дарує людям спокій і віру у цілющу силу природи. Всі ці об'єкти

не лише свідчать про багатство української природи, а й нагадують нам про необхідність берегти такі унікальні пам'ятки.

Завдяки зусиллям місцевих громад ці джерела підтримуються у доброму стані, але вони потребують ще більшої уваги з боку туристів, екологів та органів влади. Важливо, щоб наступні покоління мали можливість милуватися цією красою, слухати легенди, пов'язані з цими місцями, та насолоджуватися цілющою водою.

Інна КОСТЕЦЬКА, студентка
Науковий керівник: **к.геог.н., доц. Новицька С.Р.**

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ГВАРДІЙСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Передумовою проведення оптимізації є виявлення оптимального варіанту співвідношення земельних угідь у межах Гвардійської територіальної громади (ТГ) з метою їх використання в еколого-безпечному режимі через обчислення коефіцієнтів антропогенної перетворюваності, екологічної стійкості та коефіцієнту розораності земель [3].

Обчислення коефіцієнтів антропогенного навантаження, екологічної стабільності території та коефіцієнту розораності земель дозволяє визначити, чи задовольняє наявне співвідношення земельних угідь Гвардійської ТГ вимогам раціонального землекористування та підтриманню екологічної рівноваги агроландшафтів регіону. Так, значення вказаних коефіцієнтів, обчислених для території Гвардійської ТГ Хмельницької області доводять, що першочерговій оптимізації підлягають сільськогосподарські угіддя через високий коефіцієнт розораності. Визначення оптимального співвідношення різних